

Aman

muzeul

Macovei

Minovici

clasele

CP, I, II, III, IV

aria curriculară/ disciplina

AVAP

DP

MM

MUZEUL PREMIANT

Activități integrate la Muzeul Theodor Aman

Arte vizuale și abilități practice, Muzică și mișcare, Dezvoltare personală/

Educație civică, Matematica și explorarea mediului/ Științe ale naturii

Clasele Pregătitoare - a IV-a

Subiectul lecției: *Culorile grădinii*

Conținutul muzeal vă arată cum puteți integra mai bine *Artele vizuale și abilitățile practice* într-o activitate alături de alte discipline.

Conținut muzeal

Un colț de Paradis unde nu există plictis

Casa lui Theodor Aman, acum aflată în inima orașului, era în urmă cu un secol și jumătate într-un cartier mărginaș. Theodor Aman a construit această casă pe un teren primit ca zestre de soția lui, Ana, în mahalaua Bradu – Boteanu, unde un brad semeț se afla chiar lângă biserica Boteanu. Locul era dominat de grădini ample, iar casele presărate ici-colo aveau mai degrabă un aspect sărăcăcios.

Dacă astăzi cartierele Bucureștiului au din ce în ce mai puțin spațiu verde, pe vremea lui Aman, capitala arăta ca o imensă grădină. Ba mai mult decât atât, în Bucureștiul de odinioară existau și grădini amenajate în stil italian sau francez, grădini luxuriante care aparțineau fie domnitorului, fie marilor boieri sau oamenilor înstăriți.

Patrimoniul
merge la școală

MUZEUL
MUNICIPIULUI
BUCUREȘTI

Aman

Macovei

Minovici

clasele
CP, I, II, III, IV

aria curriculară/ disciplina

AVAP

DP

MM

Curtea casei lui Theodor Aman era un pic mai mare decât ce putem vedea astăzi. Una dintre laturi se întindea până în actuala stradă Boteanu. Aici își amenajează Aman o frumoasă grădină de tip francez, unde nimic nu creștea la voia întâmplării.

După ce în 1869 Aman își construiește casa-atelier, grădina casei începe să devină un motiv fascinant pentru pictor, o sursă de inspirație pentru viitoarele tablouri. Fie că surprinde un anume moment al zilei în care lumina exaltă culorile, fie că este doar un pretext pentru a "fotografia" familia și prietenii, pictorul ne redă instantanee de viață și atmosfera tihnită a zilelor însorite de vară.

Casa pictorului, de Theodor Aman, ulei pe lemn, nedatat (până în 1878) - Planșa 1

În tabloul intitulat „**Casa pictorului**”, artistul ne „descrie” un colț din grădina sa. O poartă albă, larg deschisă pare să ne invite să poftim și noi în acest paradis ferit de privirile curioșilor. Spațiul dintre casă și grădină este delimitat de un zid înalt luat cu asalt de vegetația abundentă. Mai multe ghivece cu plante, printre care și o agavă cu frunze vârgate, se înșiră pe margine. Chiar lângă el, doi bărbați sunt așezați la o masă. Oare despre ce discută? Cei doi sunt îmbrăcați în ținuta vremii și au atitudine relaxată, unul dintre ei stă chiar picior peste picior. În spatele lor, un arbore ascunde fațada de est a casei. În partea dreaptă, o alee desparte această scenă de rondul cu flori de culori diferite, alese special să încânte și să odihnească privirea. În partea dreaptă, o alee desparte această scenă de rondul cu flori de culori diferite, alese special să încânte și să odihnească privirea.

Un element inedit ne atrage atenția și ne face să surâdem. Deasupra porții de intrare în grădină, o pisică își încălzește trupul la soare și nu pare să bage în seamă trilarile unei păsări micuțe aflate în vecinătatea imediată a burlanului casei.

Patrimoniul
merge la școală

MUZEUL
MUNICIPIULUI
BUCUREȘTI

muzeul

Macovei

Minovici

clasele

CP, I, II, III, IV

aria curriculară/ disciplina

AVAP

DP

MM

Grădina casei plină de copaci, arbuști, ronduri de flori și plante ornamentale, începe să devină un motiv fascinant pentru pictor, dedicându-i mai multe lucrări de acest gen, în care personajul principal este tocmai acest loc încântător. Aici experimentează pictura în *plein-air*. Acest tip de a picta sub cerul liber devine treptat foarte îndrăgit de către pictori, mai ales francezi (Manet, Monet, Renoir etc.), din epoca lui Aman.

Aman însuși adoptă cu entuziasm în perioada de maturitate pictura în *plein-air*, întrucât îi permitea să surprindă mai lesne un anumit moment al zilei și, în plus, lumina naturală conferea peisajelor, scenelor de gen și obiectelor în general, un alt efect decât cea artificială din atelier.

În grădina pictorului, de Theodor Aman, ulei pe lemn, 1879 - Planșa 2

„În grădina pictorului”, o altă lucrare în care Theodor Aman redă cu măiestrie locul mult îndrăgit de relaxare al familiei, are în centru rondul de flori. Cercuri concentrice de plante divers colorate ne atrag privirea și parcă avem iluzia că putem simți parfumul îmbătător al florilor din trandafirul de tip pomișor din mijlocul rondului. Cerul senin este împuns de acoperișul roșu al unei case vecine.

De această dată în prim-plan nu sunt personajele umane, ci un scaun pe care sunt haine aruncate aparent neglijent. O umbrelă de soare închisă se sprijină de scaun. Pictorul ne sugerează că de fapt în acest tablou ar mai fi un personaj. Să fie însuși autorul picturii?

În plan secund, în spatele rondului cu flori, un domn așezat pe scaun citește un ziar, probabil noutățile politice sau mondene, iar în dreapta lui, o domniță se sprijină cu coatele pe o masă, apărându-se de soare cu ajutorul unei umbrele. Mai mult de jumătate din spațiul grădinii abundă de vegetație, oferind invitaților un spațiu odihnitor, răcoros și înmiresmat. Masa este acoperită de o țesătură multicoloră, iar pe ea se zărește o carafă cu apă și probabil câteva fructe de sezon.

Cele două personaje din tablou poartă costume de epocă. Pe la jumătatea secolului al XIX-lea, femeile, încântate de noutăți, împrumutau tot felul de idei venite din Paris sau Viena. Doamnele încep să poarte corset și crinoline. Crinolina era o fustă lungă și largă, în formă de clopot, așezată pe un cadru metalic. Nu era tocmai comod un astfel de port, dar cu siguranță era foarte cochet. Rochiilor le asortau pălării decorate cu flori și pene, umbrele de soare, pelerine, trene, panglici de catifea. Nici domnii nu se lasă mai prejos însă. Deși se adaptează mai greu la noutăților venite din Occident, treptat renunță la anterie și șalvari pentru a purta pantaloni negri, frac și joben.

Patrimoniul
merge la școală

MUZEUL
MUNICIPIULUI
BUCUREȘTI

**În grădina autorului, de Theodor Aman, ulei pe pânză,
nedatat (1878-1879?) - Planșa 3**

Văzută dintr-un unghi mai larg, Theodor Aman își prezintă din nou grădina în tabloul intitulat „În grădina autorului”. De data aceasta personajele din tablou sunt mai ușor de identificat.

La masa din dreapta sunt trei personaje feminine: soția pictorului, Ana, așezată cu spatele la privitor, fiica ei din prima căsătorie, Zoe, și soacra lui Aman, Zinca.

Ana și Zoe sunt așezate la o masă de jucat cărți, după cum ne indică stofa verde care o îmbracă. Cel mai probabil joacă ceva la modă pe atunci sau, de ce nu, fac o pasiune așa cum i se spunea pe la noi (*în franceză *patience*), joc de cărți prin care puteai ghici trecutul, prezentul sau viitorul din viața cuiva.

Zinca, soacra pictorului, nu pare interesată de această activitate. Scaunul ei este îndepărtat de la masă, iar personajul pare să aprecieze mai degrabă o sănătoasă baie de soare. În spatele său, un tânăr citește total absorbit dintr-o carte.

Deasupra mesei, agățat pe zid, un mascaron (*în italiană *mascherone*) alungă urâtul și plictisul unei zile toride de vară.

La o altă masă, de data aceasta în partea dreaptă, stă însuși Aman aflat într-un dialog cu un alt bărbat. Artistul este îmbrăcat într-un costum de vară de culoare deschisă, iar pe cap poartă o canotieră. Oare ce își spun? Probabil pictorul îi povestește despre ultimele sale proiecte sau despre cursurile pe care le ține la Școala de Belle Arte, unde era director.

Din nou suntem luați cu asalt de parfumurile catifelate ale florilor din rondul grădinii. Două „personaje” singuratice ne atrag privirea. Este vorba despre un scaun, de data aceasta fără alte lucruri pe el, și o umbrelă, care în acest tablou este desfăcută și se află în apropierea Zincăi. Chiar dacă îi aparține sau nu, faptul că este deschisă și răsturnată pare să ne transmită un mesaj codificat: *Poftiți în cadru, alăturați-vă nouă.*

Suntem, deci, invitați indirect de către pictor în viața și spațiul lui intim, și parcă am face-o, ori de câte ori acesta ne îmbie cu naturalețe și generozitate „să citim” jurnalul în imagini al acestei lumi liniștite și opulente din perioada Belle Époque, pe care o ducea el și soția, înconjurați de rude, prieteni și admiratori.

VOCABULAR

mahala = cartier mărginaș al unui oraș.

pictura în *plein-air* = pictura în aer liber.

pasiență = combinație a cărților de joc după anumite reguli bazate pe hazard, de reușita căreia jucătorul leagă realizarea unei dorințe.

maskaron = ornament în formă de față, de obicei umană, care avea la început funcția de a înfricoșa spiritele rele.

canotieră = pălărie tare de paie, cu fundul și borurile drepte.

Școala de Belle Arte = Școala Națională de Arte Frumoase înființată în 1864 prin decretul dat de Domnitorul Alexandru Ioan Cuza.

Belle Époque = O perioadă de pace și prosperitate care s-a întins între 1877 și Primul Război Mondial, care a început în 1914. A fost o epocă de bun gust și rafinement, în care artele de toate felurile au înflorit (la propriu și la figurat).

Impresionism = Curent artistic care își are originile în Franța, unde un grup de pictori adoptă pictura în aer liber și o tehnică nouă, care renunță la clarobscur și contururi. Printre pictorii impresioniști s-au numărat: Pierre Auguste Renoir, Claude Monet, Édouard Manet, Pissarro etc.

ÎMBRACĂ-TE CA-N BELLE ÉPOQUE

crinolină = fustă lungă și largă, în formă de clopot, așezată pe un cadrul metalic.

corset = centură elastică lată (și întărită cu balene), care servea la strângerea taliei.

trenă = coadă lungă la o rochie.

anteriu = haină lungă pe care o purtau în trecut boierii români și lăutarii.

șalvari = pantaloni lungi, foarte largi, strânși la gleznă, purtați mai ales în Orientul Mijlociu, atât de bărbați cât și de femei.

frac = haină bărbătească din stofă neagră, în față scurtă până la talie, iar în spate terminată cu două cozi lungi și înguste.

joben = pălărie bărbătească înaltă, de formă cilindrică, tare, de obicei de culoare neagră, purtată astăzi numai la ceremonii.

